

Lobota

Uredništvo in upravništvo Kranj, Bleiweisova 7 — Čekovni račun št. 17.497 — Rokopisi se ne vračajo
Izhaja vsako soboto — Naročnina mesečno Din 4.—, četrtletno Din 12.—, polletno Din 23.—, celoletno Din 45.— — Insereti po tarifi

Leto II.

Kranj, 5. marca 1938

Štev. 10.

Kdo je imel prav?

Dogodki zadnjih tednov nas niso presenetili. To, kar se dogaja v naši bližnji in daljni okolici, smo zasledovali s treznim očesom in smo skušali pokazati tudi smer, v kateri se bodo stvari po vsej verjetnosti morale razvijati. Komur so znane osnovne gonilne sile današnje dobe — in te so se izoblikovale že tako jasno, da morajo biti vidne celo slepcu — za tega preokret v Avstriji in Angliji ni prišel kot „blisk iz jasnega“, temveč je le potrdil, kar je človek že dolgo lahko pričakoval in napovedoval.

Že 4. decembra 1937 smo zapisali v uvodniku: „Avstrija ni za Slovence nikaka ograja, ki bi jih varovala pred Hitlerjevo Nemčijo. Široko razpredena nacistična propaganda je tako obdelala avstrijska tla, da nemškimi imperialistom lahko čez noč uspe to, kar so poskušali doseči že 1. 1934 s prevratom in umorom kanclerja Dollfusa. Na Karavankah mejimo torej na rjavo nevarnost, v Julijskih Alpah pa smo sosedje črnih sracov.“ Takrat so se nam mnogi posmehovali. Posebno zastopniki največje slovenske stranke so prezirljivo skomigali z rameni, češ da je slovenski narod po zaslugi njihove pametne in od stotletja preračunane politike po letih najhujše diktature pristal v mirnem pristanu demokracije in resničnega nacionalizma, ki zagotavlja tudi slovenskemu narodu varen obstoj. Trdili so, da je klic „slovenski narod je v nevarnosti!“, samo „boljševiška izmišljotina“, s katerim hoče Kominternena prenesti svoje težišče direktno iz Moskve v Ljubljano.

In danes? Danes kriči prav isti tisk, ki je pred meseci neusmiljeno tolkel po vsakem, ki je videl malo dalj od svojega nosu, da je v resnici slovenski narod v skrajno kočljivem položaju in da se mu ne obeta prav nič rožnata bodočnost. Danes priznava ta tisk, da samo krščansko delavstvo in samo krščanski kmetje v Avstriji niso zadosti močni, da bi lahko preprečili rjavo nevarnost. Ali bodo ti časopisi upali povedati preje, preden bo prepozno, da velja to tudi za nas Slovence?

S ponosom povdarjamo, da se je zgodilo tako, kakor smo napovedovali. Toda še bolj ponosni bi bili, če bi se večina Slovencev poslužila tistega edinega sredstva, ki more v teh težkih dneh rešiti slovenski narod in ki smo ga nasvetovali. Trdno smo prepričani, da je danes še čas, uporabiti to sredstvo. „Boljše pozno kakor nikoli“, mora reči vsak, kdor je uviden. Tudi o tem sredstvu smo govorili že zdavnaj, naleteli pa smo pri mnogih na gluha ušesa. Nепrestano smo dopovedovali in še dopovedujemo, da se mora združiti vse, kar je v slovenskem narodu resnično demokratičnega. Le na ta način je mogoče zbrati skoro ves slovenski narod v boju za njegov obstoj, kajli narodnih izdajalcev, ki hočejo prodati pravice slovenskega naroda za skledo leče domačim in tujim nasilnikom, je le nezatno število. Toda čeprav je teh izdajalcev po številu malo, ne smemo podcenjevati njihove moči, ker imajo oporo v dobro organiziranih in brezobzirnih tujih državnih oblasteh. Naj ob zadnjih dogodkih v naši sosesčini do kraja spregledajo tisti, ki se jih to najbolj tiče in ki bodo pred zgodovino prvi odgovorni za usodo slovenskega naroda! In kdo so to? To so tisti, ki so v okviru katoliške stranke zbrali nekoč večino slovenskega katoliškega ljudstva, pa so pozabili na svoje poslanstvo in tavajo v temi naravnost v prepad.

Dopis iz Francije

Côte Chaude 26. II. 1938

Večkrat čitam delavske dopise v najrazličnejših časopisih, toda tako žalostnih novic kakor ravno iz Slovenije, posebno pa še iz naše Gorenjske, ne dobim zlepa; tujezemec živi in vlada v Sloveniji, ne zna slovenskega jezika in tak pritepenec zafrkuje slovenske delavce in delavke in jih obklada z najgršimi priimki, medtem ko sem moral jaz — ker mi je zmanjkalo doma dela in kruha — po svetu, da preživim sebe in svojo družino!

Žalostno je to, obenem pa tudi sramotno za Slovence, ki se puste od prelepencev tako zaničevati. Prepričan sem, da tam v vaši okolici ne manjka ljudi, ki so tudi zmogni biti mojstri in delo bi gotovo šlo bolj od rok kot pa sedaj. Na Francoskem naj bi se pokazal en tak vaš „strokovni mojster“, pošljite nam no enega na ogled . . . !

Tujcem posebno Nemcem, ki so tam pri vas mojstri, direktorji in „vrag ve kaj vse“, se jaz ne čudim, da so tako surovi, ker oni že sedaj kažejo svojo fašistično kulturo, ker vidi danes lahko vsak, kdor pogleda le malo po svetu, da je večji junak tisti, ki pomori več nedolžnih otrok, slabih žensk in obnemoglih starcev. Čudim se le, da se slovenski delavec ne združi in ne požene takih surovežev iz fabrik ali pa jih prisili, da bi morali res de-

Prvi nauk, ki ga ni mogoče prezreti, nam je dala Avstrija.

Drugi nauk, ki ga prav tako ni mogoče prezreti, nam daje Anglija.

Tudi o Angliji in ostalih demokratičnih državah (Francija, USA, Češka itd.) smo vedno poudarjali, da njihova popustljivost proti tistim, ki pripravljajo novo svetovno vojno (Italija, Nemčija, Japonska in njihovi vazali), daje tem vojnim hujskačem le novega poguma. Rekli smo, da je najboljša mirovna politika oster nastop proti vojnim hujskačem. Naši „slepi vodniki“ pa so govorili prav nasprotno, da je najboljša, če Francija, Anglija in drugi neprestano popuščajo napadalcem, in da je v tem prava „zagotovitev“ miru. Danes pa vidimo na angleškem zgledu otipljivo, da se moraš umikati s postojanke na postojanko, če si zamudil ugodno priliko. Pa tudi tu še ni vse zamujeno. Še je mogoče preprečiti novo svetovno vojno, ki bi s svojimi grozotami uničila vso kulturo in civilizacijo. Toda tudi za to je treba združiti vse tiste sile, ki so resnično za mir. V prvi vrsti bi se morale združiti v močno, odločno mirovno fronto ravno demokratične države, ki jim grozi največja nevarnost. To pa se bo zgodilo le tedaj, če bodo narodi sami pritisnili na svoje vlade in jih prisilili, da bodo varovale prave koristi mirovljubnega človeštva. Slovenski narod tudi v tem ni izjema. Še prav posebno zanj je važno, ali je naša notranja in zunanja politika za mir ali ne. V zvezi s hrvaškim in srbskim narodom moramo biti v prvih vrstah vseh borcev za mir. Predrago smo plačali izkušnje svetovne vojne 1914—1918, da bi mogli brez skrbi gledati, v kaki smeri gre naša politika.

Ce nam torej izkušnje dokazujejo, da smo pravilno ocenjevali položaj, tedaj se tudi lotimo dela, o katerem se zavedamo, da je edino pravilno. Strnimo se v trdno vrsto tistih, ki resnično hočejo demokratične svobosčine in mir, kajli le tako bomo v tej usodni uri lahko rešili slovenski narod. Če se to ne bo zgodilo, nas bodo sovražne sile zbrisale z zemljevida.

lati. Ne dolgo se je meni pripetilo, da je začel mojster kričati name (jaz delam v rudniku): **dal sem mu enostavno lopato v roke**, češ ko lahko kričiš, boš lahko tudi delal. In v resnici je vzel lopato, delal nekaj časa, potem pa je odšel in ni ga več . . .

Vem, da so tam pri vas največ zaposleni Gorenjci iz okolice Kranja in da se še ti puslijo tako zaničevati pa vseeno tudi ni lepo, ker jih jaz poznam nekaj še iz svetovne vojne, kako so bili korajžni; imena sem sicer pozabil ali drugače jih imam pa še da-

Ustava kralj. Jugoslavije

§ 4. Državljanstvo je v kraljevini eno, VSI DRŽAVLJANI SO PRED ZAKONOM ENAKI. Vsi uživajo enako zaščito v, oblasti

Zakon o tisku

§ 1. Tisk je svoboden. Svoboda tiska sestoji iz tega, da se neovirano izražajo misli v novinah ali drugih tiskanih predmetih . . .

nes v spominu. Zato ne morem razumeti, da so jih fabrike v teh par letih tako pokvarile!

Zatorej najprej, ubogi delavec in delavka, združite se, ker v združitvi je moč in tam kjer je moč, se lahko premagajo tudi najhujše ovire: sloga jači, nesloga tlači! Če so pa vaši delavski voditelji krivi, da se ne združite, potem dajte tudi njim lopate v roke in izberite si take, ki so za združitev ne samo v govorjenju ampak tudi za res.

Čakam enkrat tudi boljših poročil iz naše lepe domovine in vas drugarsko pozdravlja

J. H. slovenski rudar
na Francoskem

Prijatelji med seboj

Nemški časnik „Frankfurter Zeitung“, ki je glasilo nemške velike industrije, poroča iz Londona, da so bile tam velike demonstracije proti Chamberlainu in njegovi zunanji politiki. V Hyde Parku je izjavil lord Strabogli, da je Anglija prva država v zgodovini, ki je začela bežati pred Italijani.

O gospodarstvu v Italiji je napisala „Frankfurter Zeitung“ 25. II. 1938 tole: „Naraščanje konzuma se giblje v ozkih mejah . . . Znaki v tej smeri so vplačila davkov na konzum, in sicer pri alkoholnih pijačah, mesu in ostalih življenjskih sredstvih; te davščine pobirajo občine . . . ; obdavčene množine kažejo nazadujoč razvoj. Drugo tako znamenje nam je indeks, ki smo ga izračunali za promet v 58 trgovinah z življenjskimi potrebščinami v Milanu; če označimo ta promet v januarju v letu

1934 s 100, tedaj se giblje v I. 1936 in 1937 med 70 in 85; tudi v prvih mesecih letošnjega leta, ki so bili konjunktorno tako ugodni, ni mogoče opaziti, da bi se trgovina z življenjskimi potrebščinami kaj povečala. Tem statističnim ugotovitvam ustrezajo tudi izjave trgovcev, zaposlenih v trgovini na drobno, o razvoju trgovskih poslov; v ostalem govoru ti trgovci tudi o tem, da kupuje občinstvo vedno bolj slabše in cenejše kvalitete . . . Konec koncev je za vsemi temi merami (finančni ukrepi itd.) požrtovalnost italijanskega konzumenta, ki je pripravljen, pri povečanju nacionalnega produkta s povečano proizvodnjo odpovedati se povišanju individualne potrošnje in se omejiti na „kolektivni konzum“ v najširšem pomenu besede (t. j. na obročevanje. — Op. ur).

Obupen položaj gradbenega delavstva

Vkljub desetletnim brezposelnih stavbincev in neizčrpnim rezervam delavoljnih obubožanih kmečkih mas, ki bi tudi vedno radevolje prijele za krampe in lopate, je zakonito določen deseturnik . . .

Ravno zato, ker je tega človeškega materiala toliko, je tudi najbolj izkoriščen. Podjetniki in njih priganjači izlišnejo iz delavca kar največ mogoče. Kaj jih briga, če je 40 let star delavec že tako izčrpan, da ni več za delo: bogat je naš vilajet na človeškem materialu! S številom rojstev se v Evropi kar lahko postavimo in akoravno je umrljivost na nezavidljivem mestu statistike, ne bomo še izumrli v doglednem času. Če bomo pa ostali velika, jetiki in vsem zlom bede in „delomrznosti“ zapisana množica telesno manjvrednih in moralno uničenih individui — briga li morda to naše in tuje kapitaliste? Profit je — Bog!

Toda k dejstvom! Kakor znano je bilo vpeljano pri nas sicer pomanjkljivo, vendar pa le neko zavarovanje zoper brezposelnost. Tudi stavbinci so bili deloma deležni teh dobrot, kot drugo delavstvo. Mnogo sicer ni bilo, toda . . . wer nie sein Brot mit Tränen ass . . . ta bo komaj vedel, kaj pomeni par kovačev za brezposelno delavsko družino recimo okoli Božiča. No, in novi ferman je vzel stavbincem tudi to . . . sezonci so . . . , ker so na to obsojeni, da itak ne delajo vse leto, potem jim bomo vzeli še ono podporo, do katere so si popreje pridobili pravico z gotovim časom članstva bolniškega zavarovanja. Ali ni to logično? Pravico do podpore — če si jo bodo pridobili, kar je veliko vprašanje, ker je karenčna doba podaljšana na 8 mesecev (koliko stavbincev

dela 8 mesecev v letu?) — bodo imeli šele tedaj, ko bo zopet sezona, torej ko bodo najbrže zopet zaposleni.

Vse je predvideno, predvideno je tudi to, da se podpora lahko izplačuje v obliki mezde za izvrševanje javnih del.

Pravilno je, da se daje podpora v obliki mezde. S tem načinom je zadovoljen tudi vsak pošten delavec, ki si podporo raje zasluži kakor pa da bi prejemal miloščino. Vendar pa ni prav, da si mora delavec podporo mezdno dvakrat zaslužiti, in sicer prvič ko plača prispevke za borzo dela in drugič, ko mora zanjo zopet delati.

Seveda je zopet vprašanje, kje dobiti sredstva za pravičnejšo ureditev? Po uradnih statistikah je 70% kapitala, vloženega v delniške družbe — inozemskega izvora. K temu lahko prištejemo še najmanj 15%, ki so sicer v „nacionalnih“ rokah, predstavljajo ga pa le — uslužni slamnati možje po geslu: mi vsi za denar! Ostalih 15% pa je tako problematično nacionalnih kakor: strah — v sredi votel, okoli ga pa nič ni! In vse te družbe si dele ogromne dobičke, kajti nekatere kolonije so zelo plodonosne. — Ali ne bi bil že vendar enkrat čas, da vsem tem profitarjem, tem brezobzirnim eksploatatorjem naših bogastev, našega ljudstva resno in brez pardo na . . . pretipamo možnje! Potem bi bilo sredstev za zaposlitev vseh delavoljnih na pretek in marsikatera lepa cesta bi bila zgrajena, marsikak hudo urnik bi postal neškodljiv itd. Delavstvo ne bi propadalo moralno in telesno, konzum bi se dvignil in vse panoge narodnega gospodarstva bi poživele — in glas vpijočih v puščavi bi utihnil.

V senci petih milijonov

Prisega občinskih odbornikov po § 56 Zakona o občinah; Jaz N. N. prisegam na edinega Boga, da bom . . . dolžnost svojega zvanja točno opravil in vestno zastopal in branil samoupravne in državne koristi. Tako mi Bog pomagaj!

Desete redne seje kranjskega občinskega odbora, ki se je vršila v petek 25. februarja, so se udeležili polnoštevilno vsi občinski odborniki, iz česar bi se lahko sklepalo, da so se tudi vsi zavedali važnosti tega sestanka, kar pa žal ne odgovarja popolnoma fakličnemu stanju stvari.

Iz poročil županstva smo zvedeli, da je g. župan I. I. 1938. pregledal občinsko blagajno, ugotovil, da je vse v redu in da izkazuje blagajna 124.000 din. prebitka. — Banska uprava je odobrila tudi vse prekoračljaje proračunskega leta 1936/37 kakor tudi dvanajstlin za mesece od 1. aprila do konca julija l. 1937., s katerimi pa javnosti žal ne moremo postreči, ker jih je g. občinski tajnik bral tako nerazločno in s takimi naknadnimi popravki, da ni bilo mogoče dobiti točne slike. Občinski odbor jih je vzel soglasno na znanje.

Nato se je obravnaval odstop zemljišča 800 m² za novi Zdravstveni dom, ki naj bi stal na južno-zahodnem vogalu parcele, na kateri se zida nova šola. Prvotno je bilo sicer dogovorjeno in objavljeno, da dobi Zdravstveni dom svoje prostore v novi zgradbi OUZD ob Savi, toda po dograditvi je OUZD enostavno zasedel vse razpoložljive prostore, ker se občinski može — kljub temu, da je občina baš v tem namene votirala težke tisočake — niso pravočasno pobrigali, da OUZD to obveznost tudi pravno prizna. Tako smo zopet podarili Higijenskemu zavodu 800 m² sveta, ne da bi vsaj sedaj zahtevali garancijo, da bo gradnja odgovarjala vsem potrebam razširjenega Kranja in da nam v ta namen ne bo treba ničesar več prispevati.

Sledila je obrazložitev najetja 5 milijonskega posojila, katero je podal predsednik finančnega odseka, industrijalec g. Fock. Nova šola bo stala z notranjo opremo vred vsega okrog 6 milijonov dinarjev. Fond, katerega je zbral v ta namen prejšnji razpuščen občinski odbor, je znašal din 1.800.000 ter je izčrpan, imamo pa tudi že za 600 do 700.000 dinarjev neplačanih računov. Zato moramo najeti 5 milijonsko posojilo, katero bomo porabili za dozidavo šole, eventualni ostanek pa za kopalnišče, asfaltiranje cest itd. S tovarnami se pogajamo že nad leto dni, da bi nam s primernim posojilom pomagale iz zadrege; ta pogajanja so sedaj že skoraj definitivno zaključena in sicer bo dala Jugočeška in Jugobruna po 1 milijon, Intex 400.000, Semperit pa 500.000 dinarjev, tako da bomo dobili vsega 2.900.000 din., katere bo industrija dala kot vlogo pri Mestni hranilnici po 4% in proli 10 letni amortizacijski dobi. Kot protiuslugo pa dobi industrija svoje zastopnike v nalašč za to svrhu ustanovljenem kuratoriju pri Mestni hranilnici, katerega namen je po besedah g. Focka „kontrola, da se bo ves ta denar porabil samo za šolo“, po besedah g. župana pa „da ima industrija vpogled v porabo tega denarja“. Vse tozadevno poslovanje kuratorija urejuje poseben regulativ, katerega določila pa gg. odbornikov gotovo ne zanimajo, ker jim niso bila niti prebrana. Zato je razumljiva zahteva industrije, da poleg znane garancije mesta za vse vloge pri Mestni hranilnici, dobi še nadzorovalno pravico glede porabe M. h. zaupanega denarja. Sicer pa je banska uprava vse to potrdila že meseca novembra leta 1937. in je samo še treba, da občinski odbor to sprejme . . . kljub temu, da smo nedavno brali v mnogo citiranem resnem uradnem aktu: „S tem, da je g. predsednik Pirc v svojem predlogu (glede posojila din 800.000 ob nakupu Prevole, op. ur.) uvodoma naglasil, da ga predlaga dogovoroma z g. banom in g. podbanom, je g. predsednik vedoma ali nevedoma, hote ali nehote izvršil na zbrani občinski odbor povsem nedopusten pritisk, ter se ni čudil, da je bil ta dokončen sklep . . . le soglasen!“ — Najetje 5 milijonskega posojila je bilo nato sprejeto soglasno. Kljub tej soglasnosti občinskega odbora pa je vsa poštena javnost odloč-

no proli najetju takega posojila. Vse štiri tovarne, ki naj bi bile zastopane v kuratoriju Mestne hranilnice, so nesporno v inozemskih rokah! In za 2.9 milijona dinarjev naj bi dobili inozemci ali njihovi zastopniki kakršnokoli kontrolno pravico v Mestni hranilnici, domači vlagatelji pa s svojimi 40 milijoni vlog nimajo in ne zahtevajo ničesar. da občinska uprava nujno potrebuje denarja. Zadeva bi morala biti rešena najpozneje že ob oddaji teh del. Vsem je še dobro v spominu, da je banska uprava nedavno telegrafično prepovedala licitacijo za nameravano gradnjo kopalnišča z utemeljitvijo, da tozadevno posojilo še ni odobreno.

Na vsak način je bilo časa na pretek, naša občinska uprava pa se je leto dni lepo zanašala na „našo“ industrijo, ki nam bo že pomagala — pogoji so postranskega pomena in javnosti ne brigajo — iz zadrege, čeprav je tudi g. županu znano, da se je ravno Jugočeška do zadnje inštanice upirala plačilu tiste mestne trošarine, katero je redno plačeval naš kmet, naš obrtnik in naš trgovec! Podrobnejših pojasnil ni zahteval noben občinski odbornik, le g. Colnar O. je zastavil g. županu vprašanje, če bo to posojilo kakorkoli vplivalo na bodoči občinski proračun, na kar je g. župan odgovoril z razločnim: sploh ne! Tudi ta odgovor g. župana nam je nerazumljiv, ker si ne moremo predstavljati, da bi se obresti in amortizacijska kvota v marcu l. 1938. najetega posojila začele plačevati šele po 1. aprilu leta 1939., razen seveda v slučaju, da sedanja občinska večina računa že danes s fiaskom pri prihodnjih občinskih volitvah in misli zapustiti: prazne kase in kup obveznosti!

Sledila je kopalniška debata. O seji kopalniškega odseka je poročal g. Gorjanc. Vsi člani odseka so si edini v tem, da je kopalnišče res potrebno. Sporen je samo še prostor, na katerem naj se zgradi kopalnišče, zato je odsek odločil, da naj g. dr. Megušar razloži občinskemu odboru prednosti kopalnišča v Straheči dolini, g. ravnatelj Košnik pa pojasni položaj na Suhadolnikovem travniku. G. dr. Megušar se je z vso vneto lotil poverjene mu naloge in v ravnotako prepričevalnem kakor neložnem govoru zelo temperamentno grajal vse dozdevne nedostanke Suhadolnikovega travnika in še mnogo bolj navdušeno zagovarjal fiktivne prednosti Straheče doline; med drugim je tudi trdil, da bi bila gradnja kopalnišča v Straheči dolini cenejša, čeprav je na Suhadol. travniku jama že skopana in vse drugo tudi že pripravljeno. Cistilnim napravam, katere si je ogledoval v Nemčiji g. ing. Maček vsled odklonilnega mnenja g. arh. Vurnika sicer ne verjame, vprašanje, kje bomo v Kokri v poletnem času za skoraj vsakdanjo polnitev bazena jemali vodo, pa tudi ni tako važno. **Glavno je zamenjava zemljišča s Prevolo.** Lastniki Straheče doline so sicer malo dragi, toda to bomo že uredili. Glede oddaljenosti bodočega kopalnišča ni nobenih zaprek, ker ima dandanes že vsakdo bicikelj — všteti advokate — in tudi toliko časa — razen advokatov — da si lahko tako lep sprehod dnevno privoščiti. Gospod doktor je popolnoma pozabil na ogromno število priv. in drž. nameščencev ter malih ljudi, ki nimajo ne koles in ob poldanskem odmoru komaj dve uri prostega časa, ki bi pa morali predstavljati glavni kader stalnih obiskovalcev kopalnišča. Socijalnost je sicer lepa zadeva, toda Prevola je Prevola. Izvedenci, posebno g. arh. Vurnik, so se izrekli skoraj soglasno za Kokro, kajti Sava je umazana od jeseniških plavžev, Kokra pa se kljub temu, da se vanjo steka kanalizacija sanatorija Golnik, po znatem pregovoru o sedmih kamnih, sčisti že davno pred Kranjem. Ob koncu svojega govora je g. dr. Megušar pozval vse navzoče, da naj glasujejo za njegovo tezo in zagotovil, da bo bazen

in kabine — če občinski odbor ta predlog sprejme — postavljen že **koncem junija tega leta.** Ironičen smeh g. Focka je potrdil to tezo in občinski odbor je sprejel z 20:9 glasovi predlog g. Megušarja. (Mnenje g. ravnatelja Košnika in izjave tudi od g. dr. Megušarja citiranih izvedencev bomo prinesli prihodnjič).

Kot zadnja točka dnevnega reda se je obravnavala **kolektivna pogodba**

z občinskimi delavci, katero je prebral g. Tomažič in ki bi lahko služila za vzgled vsem industrijskim podjetjem naše Gorenjske. S podrobnejšimi določili te pogodbe bomo javnost v kratkem seznanili. Tudi kolektivna pogodba je bila sprejeta soglasno, to pa vsled tega, ker manjšina občinskih odbornikov res socijalno čuti in ker večina občinskih odbornikov določil te kolektivne pogodbe ni — razumela!

Zimski šport v Bohinju

Razgovor s Tomažem Godcem, predsednikom Smučarskega kluba Bohinj

Boh. Bistrica, 28. febr.

Sedaj so že smučarske prireditve v kraju, sem si mislil, ko sem se peljal v Bohinj. Torej bo imel Godec čas, da mi bo malo povedal o vsem.

— Kako da ste letos Bohinjci tako oživel, ko že več let ni bilo pozimi nič slišati o Bohinju? —

— Že tri leta je bil popoln zastoj v zimskem športu. Hansenova skakalnica, pred leti največja v državi, je bila potrebna popravil. Smučarski klub Bohinj, ki sem ga pred leti moral pustiti radi krajevnih sporov, je stal pred likvidacijo. Na početku letošnje zime smo s prijatelji spet prijeli za delo v klubu. Popravili smo skakalnico in porabili za to precej tisočakov. Brez denarja smo se lotili dela, da s primernimi prireditvami oživimo zanimanje za zimski šport v Bohinju in pomagamo dvigniti lujski promet. Imeli smo letos tri lepe smučarske tekme: prvenstvo ljublj. zimskošportnega podsaveza 22.—23. januarja, državno prvenstvo v klasični kombinaciji 1.—2. februarja in prvi izlet gorenjskih smučarjev 18.—21. februarja. Vse prireditve je vodil Sm. k. Bohinj skupno z GZSP na Jesenicah ter s finančno pomočjo Tujsko prom. društva za notranji Bohinj. Reči moram, da bi brez uspešne podpore GZSP tekme mnogo slabše izpadle. Bohinjci smo podsavezu za njegovo podporo zelo hvaležni. Vemo, da je to posebna zasluga predsednika GZSP tov. Činkovica.

— Ko je začetkom zime GZSP pričela delati in misliti na prireditve, je bil na moj predlog odločen Bohinj za več tekem in sicer z utemeljitvijo, da je zimski šport v Bohinju najbolj padel, torej rabi moralne podpore, da se dvigne. Za organizacijo je dal GZSP din 1000.—, SK Bohinj din 500.—, Tujsko prom. društvo pa din 1600.—, (za vozne revnejšim tekmovalcem). Organizacijo je prevzel, kar se tiče priprav v Bohinju SK Bohinj, propagando itd. pa je izvedel GZSP.

— Kakšni so bili rezultati? —

— Samo glavne naj povem:

Tekma za podsavezno prvenstvo Ljubljane v klasični kombinaciji se je udeležilo preko 50 tekmovalcev.

Tekme za državno prvenstvo, v klasični kombinaciji se je udeležilo tudi nad 50 tekmovalcev. Obžalujem, da savez ni napravil boljše reklame za to prireditve. Obisk gostov od zunaj Gorenjske je bil zelo slab. Teh tekem se je udeležil minister za telesno vzgojo g. Miletič.

V teku na 18 km so dosegli:

1. Klančnik Gregor — SK Dovje — 1. 13. 33
2. Smolej Franc — SK Bratstvo 1. 14. 05
3. Zemva Lojze — SK Bratstvo — 1. 15. 12

Klasična kombinacija:

1. Klančnik Gregor — SK Dovje — 360 točk
 2. Knific Jože — SK Bratstvo — 324 točk
 3. Starman Lado — SK Ljubljana — 308,25 točk
- Soloski na Hansenovi skakalnici:
1. Pribošek Franc — SK Ilirija — 341,1 točk
 2. Klančnik Gregor — SK Dovje 399,6 točk
 3. Razinger Tone — SK Bratstvo 382,8 točk
- v propagandnih skokih so bili najboljši: Pribošek, Jakopič, Zupan.

Prvi izlet gorenjskih smučarjev je daleč prekašal obe prejšnji prireditvi. Tekmovalcev je nastopilo rekordno število: 263. Izlet je pokazal, da Gorenjska v zimskem športu največ pomeni. Rezultati državnega prvenstva so bili prekošeni. Rezultatov upam, ni treba navajati, ker so že objavljeni. Tekmovalo se je v klasični kombinaciji, solo-skokih in slalomu. Veliko tekmovalcev se je udeležilo mladinskih tekem, preko 90. Več kot polovica je bilo domačih. Vendar prvih mest domači niso dobili dosti. Pozna se, da v Dolini bolj trenirajo, Obžalujem, da g. minister

za telesno vzgojo ni videl izleta, ki je pokazal pravo moč in sposobnost gorenjskih smučarjev. —

— Kakšni pa so gmotni in moralni uspehi? —

Bohinjske prireditve so dosegle glavni namen: zanimanje za šport na Gorenjskem, prav posebno pa še v Bohinju, je zopet naraslo. Mladi talenti so pokazali, da mnogo znajo in zmorejo. Smučarji so v vsaki hiši v Bohinju spet prišli do veljave. Največ je zanimanja za skoke. Gorenjska se je pokazala nedvomno kot najmočnejši predstavnik zimskega športa v državi. Zeleti bi bilo, da bi se prireditve, kot je bil naš izlet od 19.—21. februarja prirejale tudi drugod po Sloveniji.

Gmotno nismo dosegli vsega, kar smo hoteli. Pričakovali smo več podpore od merodajnih strani. Savez je prejel letos od ministrstva že 75.000 din, vendar niso ne podsavezi ne klubi dobili ničesar. GZSP in Sm. k. Bohinj sta krila svojo režijo. Razočaran nas je obisk iz drugih krajev, zlasti iz Ljubljane, kjer pravijo, da je matica slovenskega zimskega športa. Lep obisk smučarjev in gostov pa je bil iz Gorenjske: Jesenic, Mojstrane, Javornika, Tržiča in Kranja, posebno za izlet smučarjev. Mnogo so tekme koristile tujskemu prometu v Bohinju. Hotelirji, gostilničarji, obrtniki, vozniki so bili zelo zadovoljni z obiskom.

Z napredkom zimskega športa v Bohinju sem zadovoljen. Klub ima že preko 60 članov. Število tekmovalcev je v Bohinju napram Dolini (Kranjska gora, Dovje, Mojstrana) precej padlo, ker je bilo že nekaj let vse zimsko športno življenje samo tja usmerjeno. Mislim pa, da imamo v Bohinju dovolj možnosti in mladih moči na razpolago, da zamujeno popravimo. Posebno bi bilo potrebno, da se pozimi v osnovni šoli goji smučanje, da dobi mladina tako veselje do športa. Da pa je zimski šport mladini, tudi kmečki, zelo koristen za zdravje in razvoj, ni nobenega dvoma. Samo pravilno je treba postopati. —

— Ali se pojavlja konkurenca med posameznimi kraji radi tekem? —

— Če se pravilno športno postopa, ne more nastati prepri radi tega, ali naj se tekme prirejajo v Bohinju ali v Kranjski gori. Dobre športne organizacije morajo stremeti ne samo za povzdigo športa ampak gledati tudi na tujski promet svoje domovine. To je naš zimskošportni podsavez na Jesenicah pravilno razumel. Mnenja sem, da je Bohinj za tekme v klasični kombinaciji zelo pripraven glede terena in snežnih prilik. Tudi Hansenova skakalnica je odlična. Na vsak način sta Bohinj in Dolina najprimernejša centra zimskega športa.

— Pred nekaj tedni sem videl v „Jutru“ poročilo iz Bohinja in omenjeno, da si Ti, ko si še tekmoval, živel v senci Janše. —

— Razlike med mano in Janšetom so bile vedno le po 15—30 sekund. Kar sem delal v javnem življenju in v sportu, sem moral vedno utrgati od svojega poklica, kar Janšu ni bilo treba. Nikdar mi ni bilo za osebno čast, vedno pa za Bohinj in za svojo domovino!

— Za drugič, ko bomo že mislili na poletje in na turizmo, bom spet prišel, da mi boš povedal kaj o Bohinjskih gorah. —

— Bom, — pravi Tomaž z veseljem. Prepričan sem se, da vsaka stvar uspe, če jo primejo v roke ljudje, ki se razumejo v svoji stroki in so nesebični.

To pa je pri sportu še prav posebno važno.

KULTURNI PREGLED

Dr. Kiovskej: „Čehoslovaške manjšine v bratski republiki“ (Družba sv. Cirila in Metoda). Predavatelj je razčlenil svoje predavanje v tri dele. V prvem delu je podal prikaz manjšin v Č. S. R., zlasti nemške manjšine. Utemeljil je enakopravnost nemške manjšine z večinskimi narodom, ne samo po statistikah, ki izhajajo iz ČSR, temveč tudi iz virov, katerih izvor je v Nemčiji. Nekako nehoti so se mu tu vrnila vprašanja, zakaj in odkod kampanja proti ČSR prav iz strani Nemčije? Na ta vprašanja je predavatelj jedrnat in s številnimi dejstvi podprto odgovoril v drugem obširnem delu predavanja. V tem delu se predavatelj ni točno držal naslova predavanja; mogoče namenoma, ker je hotel jasno prikazati neupravičeno nerganje nemške manjšine v ČSR, katero je plod narodno-socialistične propagande. Mislim, da mu tega ne moremo štetil v zlo, nasprotno je s tem, da je prikazal delovanje nar. soc. propagande v inozemstvu, opozoril na hitlerjansko nevarnost pri nas, ki se je mi, kot zgloda, še ne zavedamo prav. Zamisel je zadovoljila, saj bo predavatelj na ta način dal javnosti vsaj del tega, kar je bil namen brošurice „Hitlerjevci v Sloveniji“, ki je bila zaplenjena.

Zakaj torej kampanja proti ČSR? V ČSR so Nemci. Po neki čudni logiki narodnih socializmov bi morala biti tam tudi Nemčija, čeprav niso ti Nemci naseljeni kompaktno. Pa še nekaj, ne gre tu toliko za ljudi kot za rudnike: narodno bogastvo, to vleče hitlerjance v ČSR! In zato je treba onemogočiti bratsko republiko; prvi, ki lahko mnogo stori v ta namen, je narodna manjšina: in že je na delu SDP, sudetsko-nemška stranka v ČSR, stranka nemške manjšine, ki uživa popolno enakopravnost in bi morala doprinesati znaten del k sožitju v ČSR. Marsikdo ne bi jemal resno hitlerjanske propagande. Toda kdor je imel priliko videti geopolitične karte, katere že uporabljajo nemški otroci v šolah in na katerih je nemška meja začrtana za **Kijevom**, kjer je več kot pol Slovenije v oblasti Nemčije in kjer so do Jadrana gosti nemški jezikovni otoki, ta ve, da mislijo Nemci resno! Eno takih kart nam je pokazal tudi predavatelj. Toda ne samo geografske karte, temveč vsa propagandna literatura v zvezi z znanostjo gre v smeri znane knjige A. Hitlerja „Mein Kampf“, iz katere je predavatelj ponovno citiral značilne stavke, kjer imamo Slovani najmilejše ime „bastardi“ poleg vseh ostalih, katere prisodimo lahko samo — avtorju knjige „Mein Kampf“.

V tretjem delu je predavatelj v kratkih besedah podal pregled čez vse predavanje in zaključil nekako takole: „Usoda ČSR je usoda malih narodov, poraz ČSR je naš poraz. Če nočemo, da pridemo na vrsto za ČSR mi, potem je treba bratski republiki pomagati v boju proti nar. soc. kampanji. Iskren aplavz številne publike je bil dokaz, da čuti naše občinstvo s Čehoslovaško, **treba bo seveda še — dejanj**. G. dr. Dolar je ob koncu še napovedal dvoje predavanj za prihodnji teden. Končno je bil predvajan lep film, ki kaže krasote in zanimivosti čehoslovaške zemlje.

S proslavo šestdesetletnice Otona Ljupčiča, ki jo bo 9. t. m. priredila Ljudska univerza, se bomo tudi v Kranju dostojno spomnili enega tistih slovenskih mož, ki so odločilno vplivali na našo kulturno in narodno rast. Oton Ljupčič je edini preživeli generacija, ki je ob prelomu stoletja s Cankarjem na čelu krepko zastavila novo pot v slovenskem kulturnem življenju. Iz srede slovenskega naroda, upravljal iz njegovih življenjskih prilik, je vzklil ta rod, prežet s stvarnostjo in optimizmom in ustvaril umelne, kakršnih od Prešerna sem ni bilo.

Na proslavi bo g. Ciril Debevc, član Narodnega gledališča v Ljubljani recitiral najpomembnejše pesmi, kar bo omogočilo predstavo celotnega Ljupčičevega dela, tako po njegovi vsebinski kot oblikovni strani. Kulturno pomembnost O. Ljupčiča pa bo označil lit. zgodovinar g. dr. A. Slodnjak.

Domache vesti

Jugoslovanska-čehoslovaška liga v Kranju

priredi v nedeljo, 6. marca ob pol 10 uri dopoldne v kino dvorani Narodnega doma zelo aktualno predavanje „Čehoslovaška v vojni in miru“. Uvodne besede bo podal g. dr. Egon Staré, predsednik J. Č. lige v Ljubljani, nakar bo obravnaval g. Stanislav Minovsky, konzul Č. S. R. v Ljubljani, zelo zanimivo temo „Nastanek in stremljenja Čehoslovaške republike“. Predavanju sledijo številni zvočni in nemi filmski posnetki, ki nam bodo nazorno pokazali nastanek, procvit pa tudi težke današnje borbe bratske nam republike za svobodo in mir. Dolžnost vsakogar, ki z razumom spremlja boj bratskega čehoslovaškega naroda s temnimi silami, ki se v vidnih obrisih že pojavljajo na horizontu, je, da se tega predavanja udeleži in s tem dokaže povezanost naših stremljenj z bratsko republiko.

Vse naročnike prosimo, da nas o nerednem dostavljanju „Sobote“ vedno takoj obvestijo, ker smo po točnih proizvedbah že ponovno ugotovili, da smo list sicer vedno v redu oddajali, da ga pa naslovnik ni prejel. Prosimo torej za takojšnje reklamacije, ker eventualni nedostaki pri dostavljanju ne leže običajno pri upravi lista.

Naročnina „Sobote“ je za celo leto din 45,—, pol leta din 23,—, mesečno pa din 4,—. Vse, ki so v zastanku, prosimo, da nam odpadajoče vsote nakažejo na naš čekovni račun št. 17.497. Kdor nima položnice, naj jo zahteva od Uprave „Sobote“ Kranj.

Foersterjeva proslava. Pevski odsek Proselnega društva priredi v počastitev spomina 100 letnice rojstva skladatelja A. Foersterja v soboto 5. marca ob 8. uri zvečer in v nedeljo 6. marca ob 4. uri popoldne v Ljudskem domu v Kranju **slavnosten koncert** z zelo izbranim programom, katerega prvi del obsega samo slavljenceve skladbe.

Ljubljanski godalni kvartet priredi pod okriljem Glasbene matice v Kranju v podeljek 7. t. m. ob 20. uri v gimnazijski telovadnici koncert z izbranim programom iz Haydna, Ravela in Dvořaka. Sodelujejo gg. profesorji Pfeifer, Stanič, Sušteršič in Müller.

Članski sestanek Jugoslov. čehoslovaške lige se vrši v nedeljo 6. t. m. zvečer ob 7. uri. Odbor vljudno vabi, da se vsi brez izjeme odzovele.

Sraice, kravate, ovrtniki, moške in damske nogavice, damsko perilo - rotna dela

Odbor „Kola Jugoslovanskih sestev“ podružnica Kranj vljudno vabi vse članice in društvo naklonjeno občinstvo na redni letni občni zbor, ki se vrši dne 9. marca ob 17. uri v zbornici tukajšnje dekliške osnovne šole.

Podružnica SVD v Kranju priredi 14. marca **sadjarški tečaj** v dvorani Ljudskega doma. Ob 9. uri bo govoril g. Zirovnik o sadjarstvu sploh; ob 10 uri g. Zupančič Otmar o škodljivcih v sadjarstvu; ob 11 uri g. Štular Tomaž o precepljevanju nerodovitnega drevja ali slabih sort. — Popoldne ob pol 2 uri se vrši precepljevanje drevja na vrtu g. Berjaka, katero se nadaljuje še v torek od 9. ure naprej. — Na ta tečaj so vabljeni vsi prijatelji sadjarstva!

Poročila sta se g. Savnik Tine, trgovski poslovodja in gdč. Resman Jožica. Kot pričati sta nastopila veletrgovca g. Vidmar Srečko in tovarnar g. Štefe Anton. — V Siški pa je bila pretečeno nedeljo poroka g. prof. Drago Zajca z gdč. Marijo Prešernovo, hčerko tovarnarja iz Kranja. Obema mladima paroma naše najiskrenejše čestitke.

Esperantsko društvo „Zelena zvezda“ v Kranju otvori ponovno dvo-mesečni tečaj za začetnike esperantskega jezika v nedeljo 6. t. m. ob 9. uri dopoldan v kranjski gimnaziji. Prijave se sprejemajo tudi na dan otvoritve.

Občni zbor. V smislu člana 23. 35. do 38. pravila strelske družine v Kranju in po sklepu odborove seje, se določa občni zbor te družine na dan 10. marca t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih hotela „Jelen“ v Kranju s sledečim dnevnim redom: Volitev podpredsednika in polovica odbornikov (čl. 23). Udeležba članstva in ostalega občinstva zaželeno. Ev. predlogi naj se dostavijo v zaprti kuverti najkasneje tri dni pred obč. zborom. Odbor.

Letošnji pust nas le ni preveč pobodel! Tradicionalna sokolova maskarada je uspela kar zadovoljivo. Obisk je pokazal, da se udeležuje sokolskih prireditev predvsem naš mali človek in da sokol že dolgo ni več zatočišče „pokvarene gospode“ kakor bi rekel ranjki Radič. Tudi okusnih mask ni manjkalo, tako da je bilo razpoloženje publike kar razigrano. Za naslov „Miss Paris“ je dobila največ glasov gdč. Ema Marion iz Ljubljane, ki je poleg zaviranja kranjskih konkurentin odnesla v Ljubljano tudi — lepo torto kot nagrado. Na pustni torek popoldne nas je presenetila kranjska godba z zelo pestro povorko, kateri je sledila nepregledna gruča radovednežev in katero je publika pozdravljala povsod z neprikritim veseljem. Zvečer se je vršila v Narodnem domu vsakoletna reduta Gledališkega odra, ki je privabila lepo število mask in obiskovalcev in ki se je v harmoničnem, veselem razpoloženju zaključila v zgodnjih jutranjih urah. Tudi po vseh javnih lokalih je bilo do pozne noči zelo živahno in animirano, ker smo Kranjci vedno radi dobre volje in imamo v pustu tudi vzrok zato. — Na vseh prireditvah pa smo pogrešali (ali pa tudi ne) kakor običajno zastopnike tiste domače ali privandrane „visoke gospode“, ki ji je družba našega malega človeka ali premalo „fajn“, ali pa se ne zna dosti globoko priklanjati. Drugih večjih nesreč ni bilo.

Naše ceste so zopet v tako obupnem stanju, da jih lahko primerjamo samo še z močvirjem. Najslabša cesta je na kolodvor in pa prostor pred „Staro pošto“, tako da ja dobi tujec takoj ko stopi v mesto, pravilno mnenje o naši skrbni mestni upravi. Na vsak način bi se moral vsaj prostor pred „Staro pošto“ in pa vsi cestni prehodi očistiti in blato na teh krajih posrgrati, — četudi vsak dan —. Lepo je če zaupamo v sonce in veter, toda trajalo bo le malo predolgo, zato jima kar roko ponudimo in zgrabimo za delo! Pet milijonov je pod streho, kopalnišče je pod streho, proračun je pred streho, zato bi nekaj časa za ceste tudi lahko ostalo.

... **zadovoljen** je, kakor more biti zadovoljen samo človek, ki ima vzrok za to. — Razpoloženje čez dan določa zajutrek, dobra bela kava, začinjena s „Pravim Franckom“ z mlinčkom.

Na pustni torek se je pojavila v nekaterih kranjskih gostilnah maska, ki je vzbujala občo pozornost. Na sebi je imela zelo decentno žensko kopalno obleko iz leta 1900 z vsemi potrebnimi pritlikinami. Na komplimente priložnostnih častilcev se sploh ni ozirala, zahtevala je le povsod, naj ji pokažejo pot k novemu kranjskemu kopalnišču. Nekateri so jo napotili proti Straheči dolini, drugi pa k županovi jami. Tako je uboga revca tavela celo noč in iskala kopalnišče, zjutraj pa so našli pred „Staro pošto“ le rokoko-hlačke s copatkami, pred „Evropo“ pa bluzo s havbeo in pasom, o maski sami pa ni bilo več sledu. Zlobni jeziki govore, da se je naselila kar v Evinem kostumu v prevolskem borštu.

Na zadnji občinski seji smo zvedeli, da je g. notranji minister dr. Anton Korošec povabil gg. bančnega ravnatelja Cesnja, advokata dr. Megušarja in veleposestnika ter veletrgovca Gorjanca prilikom njihovega nedavnega obiska v Belgradu celo na — kosilo in jim obljubil, da bo s 1. aprilom t. l. vprašanje državne policije v Kranju že urejeno.

Vaša kava je boljša in cenejša

Pravim Franckom

V Kranju imamo na stotine delavcev in delavk, ki si ne morejo privoščiti poštenega kosila, čeprav so zaposleni, da ne govorimo o še bolj žalostnem položaju brezposelnih. Dolžnost naše občine bi bila, da v prihodnjem preračunu določi primerno svoto, ki bi omogočila, da dobe vsi ti nesrečniki vsaj enkrat na dan priliko, da se do sitega najedo.

Na članek o „naših Teiblih“ smo dobili precej zanimivih podatkov, pojasnil, največ pa vprašanj. Marsikdo bi rad zvedel, kdo vse je prizadet in če dokazi drže, veliko jih je pa, ki nas kar odkrito vprašujejo, zakaj z dokaznim materijalom — če isti sploh eksistira — ne pridemo na dan in ne imenujemo krivcev. Vsem tem odgovarjamo, da se tozadevno gradivo uradno in privatno prav skrbno zbira in dopolnjuje in da bomo najbrže v najkrajšem času javnosti lahko že postregli s številkami in dokumentarnimi izjavami, v slučajih, kjer je sodno postopanje inštančno že zaključeno, pa tudi s prepisi izjav prič in sodnih mnenj, seveda če naš kratkovidni urednik teh velevažnih dokumentov zopet ne — izgubi. Nerazumljivo pa je tudi nam molčanje katoliškega tiska, ki v očeh nasprotnika sicer vedno najde pezdir, toda brunov v lastnih vrstah ...

Dobava gramoza. Tehnični razdelek okrajnega glavarstva razpisuje prvo ustno licitacijo za dobavo gramoza za državne ceste in sicer: Na dan 31. marca ob 9. uri dop. v pisarni tehničnega razdelka v Kranju za progo državne ceste št. 2 od km 634 do km 664; 1. aprila ob 1/2 10 uri dop. na občini na Jesenicah za progo državne ceste št. 2 od km 664 do 709.9; 2. aprila ob 9. uri dop. na občini v Trziču za progo državne ceste št. 51 od km 0.0 do km 21.92. Dobava se mora izvršiti brezpogojno do 30. septembra 1938. Vsa potrebna pojasnila dobe interesenti med uradnimi urami v pisarni tehničnega razdelka na okrajnem glavarstvu v Kranju.

Stražišče

Tučičevo dramo „Golgota“ vpripori dramski odsek SK Savice v nedeljo dne 6. marca ob 7. uri zvečer v Sokolskem domu v Stražišču.

Podbrezje

Del. kulturno društvo „Vzajemnost“ iz Kranja gostuje v nedeljo dne 6. marca ob 1/2 16 uri v gasilskem domu s Cankarjevo dramo „Kralj na Betajnovi“.

Cerklje

Naš občinski odbor se je sestel 20. februarja, toda na seji so se tako sprli, da so trije obč. očetje kar odšli, tako da seja ni bila več sklepna. Zato smo jo 23. februarja ponovili. Razgovor se je vrtil okoli plače in doklad „bivšega“ občinskega tajnika. Najinteresantnejša pa je bila zahteva nekega občinskega odbornika, glasom katere bi morali vsi odborniki JRZ glasovati vedno za predloge JRZ ter je tako zopet prišlo do nesoglasij. Generalni štab naše JRZ očitno še ni prebolel bridke reznice, da se je upalo 9 na JRZ listi izvoljenih odbornikov glasovati proti „fantovski“ podpori.

Kako nastanejo iz valilnih jajc volivne kroglice? Nedavno smo poročali, da je bivši občinski tajnik prodal celo volivne kroglice, kar pa

ne odgovarja resnici, Slo je le za valilna jajca, zato moramo zadevo pognati. Zadnje čase so rabili v Srbiji, posebno pa v Belgradu v zelo državotvorne svrhe tako veliko število slovenskih žandarjev, da jih je pri nas kar zmanjkalo. No in ker brez žandarjev svet ne more naprej, smo dobili v naše kraje take, ki ne razumejo dobro slovenski in tako so bila valilna jajca uradno pretvorjena v volivne kroglice. Proti centralizmu je v naši vasi nad 90% prebivalcev.

Lesce

Jadranska straža vprizori v nedeljo 6. marca ob 19. uri v šolski dvorani v Lescah učinkovito burko v treh dejanjih „Veleturist“.

Bled

Občinski proračun za l. 1938/39 predvideva din 914.695.— dohodkov. Občinska doklada na neposredne davke znaša 40% (lani 35%) in bo prinesla 136.415 din. Glavni dohodek občine je trošarina, ki je preračunana na 440.000 din. Proračun je v primeri z lanskim za 61.210 din nižji. Med izdatki je največja postavka plačevanje dolgov din 347.590.— in plače uradništva din 167.660.—. Proračun zdravniške komisije predvideva 563.000 din izdatkov, ter se bo kril z dohodki od zdraviliške takse. Največjo postavko predstavlja propaganda z din 130.000. Po novi postavki za zdraviliško godbo (din 40.000.—) pričakujemo v sezoni godbo. Nova je postavka za plačilo Straže din 37.500.—, dočim je postavka za zdraviliški park znižana od din 30.000.— na din 10.000.— (če je to tudi pametno za občino, je druga stvar. Ubožni sklad znaša 27.000 din. Tujcev je letošnje zimo nekaj v hotelu Toplice in v Park-hotelu. Pretekli teden sta bili na Bledu dve skupini Nemcev. Na Pokljuki so goslje sami Nemci. V nedeljo so bile tekme v motokijöringu na ledu, ki jih je priredila SK Ilirija.

„Mi mladi borci“ in hitlerjevci

Skoraj dva meseca po izidu brošure „Hitlerjevci v Sloveniji“ je bil stanovski tednik za slovensko dijaštvo „Mi mladi borci“ prisiljen o njej spregovoriti, ker je po mnenju „Mladih borcev“, tu pa tam povzročila malo dvomov in negotovosti.

Kako so „Mladi borci“ o tej brošuri spregovorili? Radi velike važnosti njihovega nastopa proti omenjeni brošuri mislimo, da bo najbolje, če dobesedno navedemo nekatere odlomke iz njihovega članka.

„Kdo stoji za brošuro?“ To je prvo, debelo tiskano vprašanje v članku, ki takoj v začetku ugotavlja, da brošura „Hitlerjevci v Sloveniji“ na prvih straneh tarna (l), kako silno propagando za hitlerjevstvo so razvili med nami bivajoči Nemci“.

„Na koncu brošure najdeš poziv, naj se ob tem problemu združimo vsi Slovenci, ker bo uspel le“ če se bomo branili enotno „in če se bo spričo te nevarnosti razvijalo“ narodno slovensko gibanje. „Ker naj bi se gradivo za vse to pošiljalo akademiku, zastopniku onih „mi“, ki so brošuro izdali, je iz vsega tega dovolj jasno viden namig, da hočejo neznan „mi“ prevzeti v roke borbo proti hitlerizmu v Sloveniji“. „Slovensko Stražo“, ki je tu že veliko storila, le mimogrede omenja in z velikim prezirom navaja njene podatke...“

„Po perju se ptič spozna. Četudi je brošura pisana skrajno previdno in nepristransko, vendar ne more prikriti, da so jo izdali propagatorji — Ljudske fronte.“ (podčrtali „Mladi borci“).

Na vsa ta vprašanja, natolcevanja in neresnice odgovarjamo:

Za vse tiste, ki se iskreno bore za neko idejo in ne iščejo pri tem le svojih koristi, je vsako dejanje, ki ga stori kdo drugi za njihovo idejo dobrodošlo. Iskreni Slovenci, borci proti hitlerizmu, bodo veseli vsakega nastopa svojih rojakov proti hitlerizmu. Oni ne bodo Slovencev antihitlerjevcev onemogočali zato, ker ne pripadajo

HALO!

Vsak kdor hoče biti elegantno in poceni oblečen

1000

krasnih najmodernejših kamgarnov in športnih štofov za moške obleke iz angleških, čeških in domačih tovarn je ravno kar dospelo

CENE SO 15% NIŽJE!

Priporoča se tvrdka

LOGAR & KALAN

Izkoristite ugodnosti našega popusta in lepe izbire

NASLEDNIK SREČKO VIDMAR MANUFAKTURA

Prepričajte se! — Ogled blaga neobvezen

„IDES“ TVORNICA ČRNILA IN KEMIČNIH IZDELKOV KLANJ

Zahtevajte in kupujte

Rekord

kremo za čevlje,

ki štiti usnje in daje lep sijaj

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „SOBOTI“!

L. COLNAR KLANJ

TRGOVINA Z MEŠ. BLAGOM KUHINJ. POSODA, PORCELAN STAVBNO STEKLARSTVO

n. pr. njihovi politični skupini, nasprotno, oni bodo veseli, da ideja protihitlerjevske borbe zajema vedno širše sloje. Pri „Mladih borcih“ pa je drugače. Zanje ni prvenstvene važnosti, da se je izdala takšna in takšna brošura, da je bila brez dvoma nujna itd. Za nje je važno, kdo stoji za njo. In jasno, če je ni spisal kakšen „Mladi borec“ ali kdo njemu sličen, tedaj je treba brošuro odkloniti in jo onemogočiti. To je en del našega odgovora na vprašanje, kdo stoji za brošuro? Če pa „Mladi borci“ vzlic temu vztrajajo na svojem vprašanju, tedaj jim za sedaj lahko sledeče odgovorimo: Za brošuro stojè pristaši prav vseh slovenskih skupin in skupnic, to se pravi: Slovenci iz prav vseh političnih skupin so nam dali za brošuro gradivo, materialno in moralno pomoč. Povdarjamo: Slovenci vseh političnih skupin torej tudi iz Vaše, cenjeni „Mladi borci“.

Dalje: kako se boje „Mladi borci“, da ne bi neznan izdajatelj prevzeli v svoje roke borbe proti hitlerizmu v Sloveniji? Zakaj pa „Mladi borci“ ne prevzamejo stvari v roke? Zakaj oni niso izdali gradiva proti hitlerjevcev? Zakaj oni o tej stvari v svojem listu sploh molčijo, čeprav priznavajo v svojem napadu na nas, da je važna in se dičijo s tem, da pišejo o važnih stvareh? Ali se „Mladi borci“ sploh zavedajo, da s tem, da napadajo brošuro „Hitlerjevci v Sloveniji“, objektivno delajo za hitlerjevce in proti vsem antihitlerjevcev?

Dalje: vsakdo, kdor je našo brošuro prečital, je lahko videl, da nismo o „Slovenski straži“ nikjer pisali z velikim prezirom. Mi smo ji za vse podatke hvaležni in smo jih v brošuri kvečjemu izpopolnjevali.

Dalje: doslej se je samo borecem posrečilo odkriti, da so brošuro izdali „propagatorji — Ljudske fronte“. Toda mesto, da bi to trditev tudi dokazali, da bi pokazali kje se vidijo ideje Ljudske fronte, dirjajo naši „Mladi borci“ naprej, v borbi proti „Ljudski front“.

Svoj juriš končujejo s stavkom: „Zato (ker je v ozadju Ljudska fronta, naša op.) bomo prizadevanja te klike vedno odklanjali, pa naj bodo sama na sebi še tako plemenita in iskrena. Kakor vedno in povsod se bomo tudi proti nemštvo in hitlerjevstvu borili z onimi narodnimi silami, ki so bile, so

in bodo zasidrane v naši narodni moči, ne pa po direktivah in željah tujih in sovražnih elementov. Tudi za narodno stvar ne gremo v Ljudsko fronto“.

In mi odgovarjamo: V iskrenost Vaše borbe proti hitlerizmu ne verjamemo! Vanjo bomo verjeli šele takrat, ko boste v tem pogledu nekaj storili. In verjemite nam: če Vi že drug mesec izdaste brošuro o hitlerjevcih v Sloveniji, brošuro, ki bo gradila enotno slovensko narodno gibanje proti njim, tedaj mi ne bomo dva meseca molčali, nato pa v razbijaškem članku vprašali „kdo stoji za njo?“ in denuncirali kakor delate Vi, temveč Vam jo bomo pomagali razširjati kjerkoli nam bo mogoče, kakor so storili pri naši brošuri vsi pošteni slovenski skupini.

Na koncu moramo ugotoviti, da je doslej nastopil proti brošuri samo „Tovarniški Vestnik Kranjske industrijske Družbe“ in Vaš list. Da je nastopil „Tovarn. vestnik“ je popolnoma razumljivo, nerazumljivo pa je, da nastopi proti njem „slovenski stanovski vestnik za dijaštvo“. Mnenja smo, da se „Mladi borci“ niso dovolj zavedali svoje odgovornosti pred zgodovino in slovenskim narodom, ko so napisali svoj pamflet o brošuri ali pa stojè za njimi temne sile, katerih interesi so nasprotni interesom slovensk. naroda.

Protihitlerjevci.

Nepismenost v Jugoslaviji

Iz zadnjih statističnih podalkov o številu ljudi, ki ne znajo ne brati in ne pisati, posnemamo sledeče zanimive številke, iz katerih je razvidno, da je v južnih krajih države velikanska večina prebivalcev nepismena in da je pri ženskah nepismenost povprečno dvakrat večja kakor pri moških.

Na 100 prebivalcev posameznih banovin je ljudi, ki ne znajo ne brati in ne pisati:

Banovina	moških	ženskih
Dravska	5	5
Drinska	43	81
Donavska	17	39
Moravska	39	83
Primorska	44	70
Savska	19	55
Vardarska	55	88
Vrbaska	59	85
Zetska	48	82

HALO!

MALI OGLASI

Vsaka beseda Din 1.—; Iskanje služb in mali oglasi soc. značaja vsaka beseda 50 para; prva tri besede debeleje tiskane. Uprava „Sobote“ Kranj, Bleiweisova 7

Sprejem

zastopstvo dobro idočih predmetov za Kranj in celo Gorenjsko. Ponudbe pod „Lasten avto“, na upravo lista.

Prodajalka

s Irgovsko šolo, stara 24 let, ki je bila uslužbena pri večji trgovski firmi na Gorenjskem, z znanjem nemščine in pisarniški del išče primerno mesto. Ponudbe prosim pod „Priklupna“ na upravo „Sobote“.

Sobo s kuhinjo

ali prazno sobo (evtl. meblirano) išče mirna solidna gospodinja, točna plačnica, v bližini pošte. Naslov prosim oddati v upravi „Sobote“.

Stanovanje

ene ali dveh sob s pritiklani ižče za takoj mirna stranka, po možnosti blizu centra mesta. Ponudbe na upravo.

Stavbna parcela

tik vodovodnega stolpa z materialom in že odobrenim gradbenim načrtom se proda iz prostre roke. Pojasnila se dobe na Cozovci c. št. 18.

Kupujem

stalno kante od olja in podobne. Ponudbe na upravo „Sobote“ pod „Kante“.

Pisarniško moč

zmožno pisarniških del in perfektno strojepisja sprejem s 1. aprilom. Samo pismene ponudbe na upravo pod „Vestna in zanesljiva“.

Iščem prazen lokal

v centru mesta v Kranju. Ponudbe pod „lako“ na upravo „Sobote“.

Vsakovrstno

moško in damsko

perilo,

nogavice, rokavice, kravate, damske torbice itd. dobite v modni trgovini

IVO WENDLING

Jenkova ulica

Pozor!

Kdor želi imeti

LEPO EMAJLIRANO KOLO ALI MOTOR

(v peči žgano ali nitro)

po poljubni izbiri barv v vseh tonih, temu izvrši najsolidneje

JOS. GREBENŠEK - KLANJ

LIČAR IN SLIKAR

Vedno konkurenčne cene!

Inserirajte v „SOBOTI“!

SPORT

Gorenjska zimsko-sportna podzveza Jesenice

(Službeno)

Dovje Mojstrana. Podzveza se zahvaljuje za čestitke, izražene z oziranjem na velike uspehe našega Smoleja, ki jih je dosegel na svetovnem prvenstvu. Podzveza je določila na Vašo prireditve v Mojstrani dne 6. marca svoje zastopstvo, ki ga tvorijo: Cinkovec, Ravnik, Ažman, Vovk in Razinger.

Dopis od LZSP, se vzame na znanje.

Dopis Tomaža Godca, Sporočamo, da se bodo vsi rezultati bohinjskih tekem razposlali že tekom tega tedna na vse sodelujoče klube.

Dopis ZSSP. Za poslano čestitke na uspehih, ob priliki bohinjskega zleta se toplo zahvalujemo.

Dopis Sv. Ana nad Tržičem. Obveščamo, da se Vaša nameravana prireditve za 6. marc ne more vršiti, ker se ta dan vrši savezno prvenstvo v štafeli v Mojstrani. Glasom pravil se isti dan ne morete vršiti dve prireditvi na področju istega podsaveza. Ostalo sporočimo pismeno.

Alpsko prvenstvo gorenjske podzveze se vrši 19. in 20. marca na Jezerskem. Opozorjamo SK Jezersko, da čim prej dostavi na podzvezo cene prenočišč za tekmovalce, kakor za ostalo oskrbo. Obenem prosimo, da se nam dostavi točen vozni red prometa z avtobusom in ceno prevoza za obe smeri. Tozadevne razpise bo razposlala podzveza tekom tega tedna na vse klube.